



**iron
curtain
trail**



**BULGARIAN
BIODIVERSITY
FOUNDATION**



**Bulgarian
Environmental
Partnership
Foundation**



**Bike Attack
Association
Romania**



**Municipality of
Thassos,
Greece**

EuroVelo Route No. 13

strateg-ic@googlegroups.com
+359 (0)2 9807685

**Ministry of
Economy,
Energy and
Tourism**

**Bulgarian
Association for
Alternative
Tourism**

**Bulgarian
Biodiversity
Foundation**

The project "Development of Long-term Strategy and Networks for Promotion and Implementation of the Iron Curtain Trail in its Balkan Section" is co-financed by EU. The sole responsibility of this publication lies with the author. The European Union is not responsible for any use that may be made of the information contained therein.

ДОКЛАД

Работна среща

Представяне на резултати от проучването на веломаршрут „По пътя на Желязната завеса” и обсъждане на мерки за следващи подобрения в района на Източни Родопи и Сакар

по проект

Изграждане на мрежа и дългосрочна стратегия за развитие и популяризиране на югоизточния участък на веломаршрут „Пътят на Желязната завеса”

3-4 ноември 2011
Община Свиленград

Доклад от: Кристина Струканска
24 ноември 2011

Съдържание

Цели	3
Участници	3
Програма	3
1. Представяне на Евровело 13	3
2. Представяне на проекта и проучванията на района.....	4
2.1. Представяне на проекта и проучване на отсечка Джебел – Момчилград – Крумовград - Ивайловград – Свиленград.....	4
2.2. Представяне на проучване за отсечка Лесово – Малко Търново	4
3. Представяне на проекти на участниците	5
3.1. Маршрут „Рудопия”	5
3.2. Проект „Новото тракийско злато”	6
4. Очаквания на участниците от проекта и срещата.....	6
5. Банка с идеи	7
6. Формулиране на предложения за проекти.....	9
7. Конкретни ангажименти поети от участниците в срещата	10
Заклучение и следващи стъпки	11

Приложения

- Списък на участниците
- Презентации

Цели

Работната среща е организирана с подкрепата на Европейската комисия чрез проект „Изграждане на мрежа и дългосрочна стратегия за развитие и популяризиране на югоизточния участък на веломаршрут „Пътят на Желязната завеса“. Тя събра заинтересувани организации от региона в България и Турция.

Регионалната среща имаше следните цели:

- Представяне на маршрута, проекта и работата на екипа до момента.
- Обсъждане на техническите характеристики и трасето на маршрута в Източни Родопи и Сакар.
- Набелязване на конкретни мерки за подобрения на маршрута.
- Осъществяване на контакт и формиране на партньорства между заинтересуваните страни от България, Гърция и Турция за изпълнение на бъдещи проекти

Участници

Срещата събра участници от българските общини, през които преминава маршрута в региона на Източни Родопи и Сакар – национални НПО – велосипедна (Байкария) и приордозащитна (Зелени Балкани), представители на гранична полиция Крумовград, Ивайловград, Ново село и Елхово, младежки организации (фотоклуб) и читалища от Свиленград, местни велосипедни клубове, представители на местната власт от гр. Свиленград, представител на туроператорска фирма и регионален проект за развитие на туризма в област Кърджали и представител на Бизнес Център Елхово. От турска страна присъства представител на местната власт и велолюб от община Люлебургас.

Участие взеха и партньорските НПО организации по проекта от България.



1. Михаела от „Габи тур“ представя работата на групата „Разработване на регионални проекти“

Програма

- Представяне на Евровело 13 „Пътят на желязната завеса“
- Представяне на проекта и проучванията на района
- Представяне на проекти на участниците
- Очаквания на участниците от срещата и проекта
- Събиране банка с идеи за подобрение на маршрута – мозъчна буря
- Формулиране на предложения за проекти – обсъждане по групи
- Конкретни ангажименти поети от участниците

1. Представяне на Евровело 13

Представител на БААТ представи маршрут Евровело 13 „Пътят на желязната завеса“ в цялата му дължина от Баренцово до Черно море.

Маршрут Евровело 13 е част от Европейската мрежа от велосипедни коридори. Това е проект на Европейската Федерация на колоездачите и цели изграждането на маршрути на дълги разстояния с обща дължина 60 000 км. Използват се съществуващи вело-алеи, пътища и планирани колоездачни маршрути, които са свързани в обща мрежа.

Евровело 13 е инициатива на Михаел Крамър – депутат в Европейския парламент. Маршрутът е тематичен и е посветен на бившата „ивица на смъртта“ – границата между източния и западния блок по време на студената война.

Важно е да се отбележи, че при избора на маршрут се спазват определени критерии:



- Да минава възможно най-близо до граничната линия.
- Удобни пътища
- Да се избягват натоварени пътища
- Да пресича границата често
- Да включва исторически паметници свързани с желязната завеса

Критерии за Евровеломаршрут

- Да се избягва наклон над 6%
- Да има места за закупуване на провизии на всеки 30 км., настаняване на всеки 50 км, публичен транспорт на 150 км

Подробна информация може да бъде намерена в приложението към този доклад, както и на страницата на маршрута: www.ironcurtaintrail.eu.

2. Представяне на проекта и проучванията на района

2.1. Представяне на проекта и проучване на отсечка Джебел – Момчилград – Крумовград - Ивайловград – Свиленград

Представител на БААТ представи проектът, в рамките на който се провеждат регионалните срещи и проучването на района. Подробна информация може да бъде намерена в презентацията приложена към този доклад.

Информация на български език може да бъде намерена и на интернет страницата: <http://13.eurovelo.bg/bg>. Тази страница е в процес на разработка. До края на годината там ще може да бъде намерен текста на цялостното проучване на територията на България, Гърция, Румъния и Сърбия. Там ще бъдат публикувани и останалите продукти разработени по проекта през 2011 година – брошура, картен материал, техническо описание на маршрута и друга полезна информация, която може да бъде използвана при разработка на бъдещи проекти за развитие на маршрута.



2.2. Представяне на проучване за отсечка Лесово – Малко Търново

Партньорите по проекта от Българска Фондация Биоразнообразие представиха проучването на отсечката от маршрута, която преминава през Сакар и Странджа (България и Турция) от ГКПП Лесово/Хамзабейли до ГКПП Дерекьой/Малко Търново.

В този район маршрутът преминава през южните склонове на Дервентските възвишения и югозападните склонове на Странджа /на турски - Yıldiz/ и административните области Одрин и Къркларели в Турция. Тази отсечка е между 110 и 180 км на територията на Турция, в зависимост дали преминава през областните центрове.

Районът се характеризира с хълмист пейзаж с малки денивелации, културни ландшафти и пасища и е богат на биоразнообразие. Повсеместно населен е, като преобладават малки селца. Пътищата са с твърда настилка, в т.ч. добре нивелиран чакъл и пясък. Сред природните забележителности в района са р. Тунджа, Дервентските възвишения и Странджа. Районът е богат и на културно-исторически забележителности - останки от крепости, мегалити. Интересни от културна гледна точка са градовете Одрин и Къркларели. Районът е богат на забележителности свързани с тематиката на маршрута - поделения, бункери, вишки.



Силни страни:

- подходяща настилка

- редуване на изкачвания и спускания
- неголеми денивелации
- повсеместно населен район
- вода, хранителни продукти от първа необходимост
- отзивчиво местно население
- разнообразен ландшафт, просторни гледки
- места за отдих в малки горички по пътя

Някои неудобства...

- участък от над 100 км без хотелско настаняване
- хотелско настаняване възможно само в двата областни центъра
- отдалеченост на областните центрове от тематичния маршрут
- овчарски кучета
- гранична зона

По-долу са дадени възможни варианти за гръбнак на маршрута. В приложената към доклада презентация могат да бъдат видени и карти и снимки на вариантите.

Вариант 1. Срем-отбивка до Одрин-по границата-Малко Търново (215 км)

- Срем-ГКПП Лесово/Хамзабейли 25 км
- ГКПП Лесово/Хамзабейли-Одрин 35 км
- Одрин-Хамзабейли-М. Търново 155 км

Вариант 2. Срем-Хамзабейли-по границата-Малко Търново (145 км)

- Срем-ГКПП Лесово/Хамзабейли 25 км
- ГКПП Лесово/Хамзабейли-М.Търново 120 км

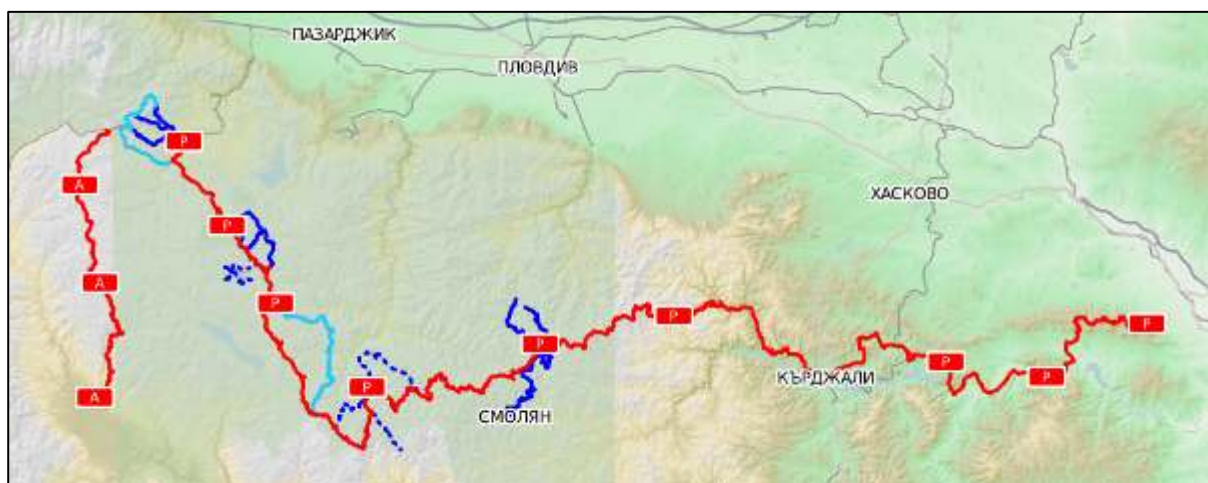
Вариант 3. Срем-Одрин-Къркларели-Малко Търново (215 км)

- Срем-ГКПП Лесово/Хамзабейли 25 км
- ГКПП Лесово/Хамзабейли-Edirne 35 км
- Одрин-Вайсал-Къркларели 105 км
- Къркларели-Малко Търново 50 км

3. Представяне на проекти на участниците

3.1. Маршрут „Рудопия“

Сдружение „Байкария“ представи регионалния велосипеден маршрут Рудопия (www.rudopia.org). Сдружението е неправителствена организация основана през 2004. Целта и е развитие на алтернативен, приключенски туризъм в Родопите и страната, природоопазване и неформално образование за деца и младежи. Маршрут „Рудопия“ е около 450 км, като преминава през цялата територия на Източни и Западни Родопи и е изцяло маркиран. Състои се от гръбнак и кръгови маршрути около няколко центъра. Преминава основно през черни пътища и пътеки. Създаден е пътеводител, който може да бъде намерен и на интернет сайта на маршрута. Ежегодно се провежда велотур, като целия маршрут се преминава за около 9 дни.



3.2. Проект „Новото тракийско злато“

Новото тракийско злато е проект на холандските природозащитни организации АРК и Авалон. До 2014 г. те ще работят върху развитието на нови икономически форми в Източните Родопи, основани на биоземеделieto, опазването на околната среда и екотуризма. Проектът е финансиран от Холандската национална пощенска лотария за периода 2009-2014 г.



АРК работи главно в областта на опазването на околната среда. Основен приоритет на фондацията е създаването на нови икономически лостове за развитие на местната икономика, изхождайки от ресурсите, с които разполага съответния регион и с помощта на местната власт, бизнес и население.

Авалон има над 20 годишен опит в опазването на околната среда и развитието на земеделието в България и чужбина. Работейки с местни организации и хора, Авалон се фокусира върху запознаването на хората с биологичното земеделие и възможностите, които то предлага. Чрез установените добри земеделски практики, фондацията допринася за опазването на природата и устойчивото развитие на селското стопанство.

Проектът работи в три насоки: дива природа и биоразнообразие, биоземеделие и алтернативен туризъм. Чрез обучения и обмяна на опит, проектът подпомага инициативи като развитие на къщи за гости и предлагане на биохрана, конна езда, екскурзоводски услуги, велосипедни и пешеходни турове, разходки с лодка, каякинг, рафтинг и др. Целият регион ще бъде представен и рекламиран пред западноевропейската туристическа индустрия. Интернет страницата на проекта е <http://newthraciangold.eu>.

В екипът на проекта участва туроператорската фирма „Габи тур“, която оперира в района на община Кърджали.

4. Очаквания на участниците от проекта и срещата

По-долу са изброени очакванията на всички присъстващи, както ги представиха в началната сесия на срещата.

- При изграждане на веломаршрута „Зелени Балкани“ е готова да съдейства с експертна оценка с цел предотвратяване на безпокойството на редки видове хищни птици
- Идеи за бъдещи проекти, полезни контакти, идеи за включване на забележителности
- Популяризиране на спорта като колоездене
- Екип от местни водачи по различни места за допълнителни атракции
- Обмяна на контакти, идеи за бъдещи проекти, популяризиране на Архида
- Реклама на местно земеделско или занаятчийско производство
- Включване на един или два допълнителни маршрута при престой в Свиленград – село Мезек
- Среща с бизнеса, като пряко заинтересувана страна – хотелиери, магазинери, ремонт на колела, които са на ключови места
- Допълване на маршрута с ключови маршрути
- Участие на местната общност
- Създаване на поминък за местните
- Засилване на комуникацията между организациите в региона и обединяване на усилията за създаване на по-добри условия за устойчив туризъм – съвместни инициативи
- Подобряване на маршрута
- Сътрудничество в посока маркиране, поставяне на табели, популяризиране
- Съвместни проекти за повишаване информираността на местното население
- Идеи за партньорство и финансиране на отсечки различни от представените
- Информация на ключово места – указателни табели на английски език
- Разширяване на дейностите свързани с велотуризма в района на Странджа-Сакар и привличане на нови участници
- Разработване на допълващи маршрути за територията на нашия регион и подробен пътеводител
- Сработването на един добър екип, който да съдейства за подобряването на маршрута
- Организирането на големи групи хора от различни възрастови групи и преминаването заедно на големи разстояния от маршрута



EuroVelo Route No. 13
 strateg-ic@googlegroups.com
 +359 (0)2 9807685

Ministry of
 Economy,
 Energy and
 Tourism

Bulgarian
 Association for
 Alternative
 Tourism

Bulgarian
 Biodiversity
 Foundation

Bulgarian
 Environmental
 Partnership
 Foundation

Bike Attack
 Association
 Romania

Municipality of
 Thassos,
 Greece

The project "Development of Long-term Strategy and Networks for Promotion and Implementation of the Iron Curtain Trail in its Balkan Section" is co-financed by EU. The sole responsibility of this publication lies with the author. The European Union is not responsible for any use that may be made of the information contained therein.

5. Банка с идеи

По-време на тази сесия, участниците събраха различни идеи за дейности по метода мозъчна буря. Част от идеите са включени и в пакетите от дейности, разработени по групи и представени в следващата точка (6).

Категория	Дейности
Информационни, обучителни и рекламни	<ul style="list-style-type: none"> • Книгите в бившите застави да се проучат • Велоклубовете от България, Турция и Гърция да се включат в промоцията (реклама с тениски по време на организирани велошествия) • Фото-общност със снимки от района • Информационни табели за биоразнообразието • Информация в интернет • Местна група водачи запознати с маршрута • Михаела (Габи тур, Проект „Новото тракийско злато“) – представяне на местни заинтересувани страни в област Кърджали • Брошури на КПП-та • Информационни табла на КПП-та • Печатни материали в Общинския информационен център о националния информационен център в София • Въвличане на децата – да карат колело по маршрута • Празници – да се минава често и големи групи подрастващи • Където нощуват туристите да има атракции • Запазена марка за местата за нощуване • Обозначаване – къде се извършват ремонти, части • В крайната точка да има ФИНАЛ – завършек, на темата, която символизира маршрута, да се организира събитие, да се преживее нещо • Поставяне на книжки за печати в къщите за гости о поощрителна награда в къщите за завършен етап • Изграждане на база данни в интернет и поставяне в съществуващи сайтове • Колоездачни инфо центрове • Организиране на спортно състезание по трасето от Федерацията на колоездачите, балканска обиколка • Отличителен знак за всяка обиколка през годината • Електронна информационна табела • Места за инфотабели – къщите за гости, стрелки по пътя за блиски инфотабели • Единен телефон за информация • Информирание на местния бизнес – хотели, ресторанти • Ретромузей – стари колелаедно преминване на балканската част – велошествие
Инфраструктурни и технически	<ul style="list-style-type: none"> • Заставата в Мезек да се възстанови, много запазена с историческа стойност • След 2012 ще бъдат отворени 3 нови КПП – Резово, с. Странджа и Белеврен, които ще бъдат туристически, без ТИР. • Алтернатива от българска страна (турската част на Странджа от туристическа гледна точка е зле) • Маршрута излиза през КПП Кап. Петко войвода за Кипринос, (Кап. Андреево е много натоварено) – Одрин, Лалапаша и влизане в

	<p>Лесово</p> <ul style="list-style-type: none"> • Планира се ГКПП при с. Аврен • При Крумовград и Ивайловград има караулки собственост на гранична полиция • Застави – хижи • В с. Лесово е необходимо настаняване • Създаване на младежки център в застава • Варник – Филипово няма асфалт. Сладун – Студена пътя е по-добър (за Маточина) • Застави – музеи на Студената война, автентични условия • В парка близо до стадиона – къмпинг, клуб на посетителите
Координационни	<ul style="list-style-type: none"> • Обратна връзка (анкети) в местата за настаняване (защо идват)

6. Формулиране на предложения за проекти

В тази секция са представени резултатите от работата на участниците в групи. Бяха сформирани работни групи, които формулираха първоначални варианти на проекти за развитие на маршрута. Групите бяха следните:

- Техническа
- Регионални проекти
- Информация и реклама

Техническата група работи по изчистване на трасето (гръбнака на маршрута) на територията на Турция.

На групите бяха поставени конкретна задача:

- Да разработят **Пакети от дейности**, които са конкретни, да посочат вероятен изпълнител и партньори, и дадат съвсем приблизителен бюджет.

Конкретната цел за разработване на тези пакети от дейности е:

- Популяризиране, повишаване на качеството на маршрута и предлагани те услуги
- Маркиране на физическия маршрут

Група	Разработени пакети от дейности
<p>Регионални/трансгранични проекти</p>	<p>Пакет дейности 1 Създаване на условия за устойчив велотуризм по Евровело 13 в частта Родопи/Сакар/Странджа (Информация, координация, инвестиции и популяризиране на Евровело 13) Дейности:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Информационни срещи по места и отговорници • Изграждане на инфо пунктове (къщи за гости, инфо центрове, общини, кметства, дюкяни) • Изработване на информационни и рекламни материали <ul style="list-style-type: none"> ○ Проучване на ресурса ○ Карта ○ Пътеводител ○ Тениски, шапки, картички и др. ○ Брошури, флаери ○ Изработване на интернет страница, социални мрежи • Табели за маркиране на инфопунктовете • Посещаване на изложения, директен контакт с вело клубове от Западна Европа (Федерация на колоездачите, холандски вело клубове и др.) • Изграждане на 2 бр. къмпинги – в Турция и България <p>Кандидат: Община Свиленград Партньори: ЕДОСК, Турция, КДОСК, Турция, Община Къркларели, Бизнес център, Елхово, Община Одрин</p> <p>Бюджет: 700 000 Евро</p> <p>Пакет дейности 2 Разработване на атракционен център „Желязната завеса” Дейности:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Създаване на Публично частно партньорство между общината и професионална организация • Изготвяне на технически проект за реконструкция на бивша застava в център за настаняване и атракции • Строително ремонтни работи <ul style="list-style-type: none"> ○ спално помещение ○ столова и кухня ○ караулна вишка ○ портал, оповестителна техника ○ кльон ○ кучкарник ○ плац за демонстрации ○ експозиция с мултимедия ○ спортна площадка

	<ul style="list-style-type: none"> • Разработване на атракции свързани с живота на граничаря • Популяризиране чрез <ul style="list-style-type: none"> ○ Интернет страница и социални мрежи ○ Брошури, флаери ○ Подготвяне на оферти и предлагане ○ Инфотур за туроператори/журналисти ○ Изложения ○ Директен маркетинг ○ Доброволци • Обучение на екипа <p>Кандидат: община (Свиленград, Ивайловград?) и фирма Бюджет: 600 000 Евро</p>
Информация и реклама	<p>Пакет дейности 3 Промоция на маршрута</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ежегодна обиколка с фиксирана дата. • Маршрут с предварителна програма • Фотоконкурс, изготвяне на картотека, • фестивал за финал на обиколката – 20 000 лева

7. Конкретни ангажименти поети от участниците в срещата

Колоездачен клуб „Мишелин” – Антон Пенчев, Старши екперт по спорт към община Свиленград, 0889 004 022, anton_pentchev@hotmail.com

- Информация за маршрута и трасета в радиус на 120км. около Свиленград
- Представяне на маршрута по места (работилници) за обслужване на велосипеди
- Представяне на място за нощувка тип къмпинг на района на стадион „Колодрума” (място за къмпингуване с баня и тоалетна)
- Информация за места за хранене и нощуване в региона
- Активно участие в преминаването на определени маршрути
- Опит в организирането на спортни прояви

Байкария

- Веловодачи
- Съпътстващ транспорт
- Консултации в планиране на маршрути и събития
- Допулващи маршрути – планиране, водене
- Реклама на маршрут и събития

Колоездачен клуб „Колорит” – Живко Величков 0887 307 487

- Предложение и съдействие за кръгови и лъчеви маршрути извън основното трасе
- Предоставяне на сервизни услуги на участниците във велопреходите
- Ангажиране на съседни велоклубове от Търция и Гърция
- Партньорство с община Свиленград
- Осигуряване на гидове на територията на община Свиленград

СНЦ „Зелени Балкани”, Димитър Маринов

- Експертна оценка на веломаршрута върху биоразнообразието на съответния район
- Презентиране и популяризиране на Евровело 13, поставяне на банер на сайта на Зелени Балкани

Народно читалище „Просвета – 1870”, Свиленград

- Информация на сайта на читалището
- Имаме опит като организатори на културни, инфомрационни, образователни прояви
- Осигуряване на творчески колективи, разпространяващи българския фолклор, бит и култура
- Организиране на фестивали

- Предоставяне на място за информационен център

Сдружение „Бизнес център” Елхово, office@bcelhovo.org, Иван Иванов, 0889 918 853

- Елхово е в близост до маршрута, където има магазин за велочасти и работалница, хотел, прехрана, медицинска помощ
- Информация за региона

Гранична полиция, РДГП Смолян и Елхово

- Посещение на музеи на гранична полиция
- Посещение на наблюдателни вишки, бивши застави, кльонове, отбранителни и възпрепятстващи съоръжения
- Предоставяне на информация за имоти с отпаднала необходимост, които евентуално да бъдат предоставени на общините и други институции

Михаела Кирчева, координатор на проект „Новот тракийско злато”, управител на „Габи Тур” ЕООД

- Информаиране на местното население в общините Кърджали, Момчилград, Маджарово, Ивайловград, Стамболово, Крумовград, Ардино, Джебел, Кирково за съществуването на маршрут 13 и начините, по които местните хора могат да станат част от него
- Популяризиране на „Пътя на желязната завеса” на сайтовете на „Новото тракийско злато и Габи тур.
- Включване на информация за сайта на целязната завеса в пътеводител за Източни Родопи, който ще излезе от печат през февруари 2012
- Предложения към общините и лобиране за разработване на съвместни проекти имащи отношение към маршрута
- Съдействие при изработване и поставяне на таблеи върху обекти (инфоцентрове)
- Включване на Евровело 13 в програмите на Габи тур и поуляризирането му на международни изложения

Процедура за закупуване на имоти на гранична полиция от общините

Общинския съвет изготвя заявка, която се подава в областна администрация. Областна администрация я изпраща до Министерски съвет за одобрение.

Заклучение и следващи стъпки

Разглеждайки резултатите от срещата можем да заключим, че голяма част от очакванията на участниците от нея са изпълнени. Представените организации обмениха идеи и контакти, представителите им се запознаха помежду си и с дейността си. Важно бе участието и подкрепата от страна на Гранична полиция. Водещи при разработване на бъдещи проекти биха могли да бъдат община Свиленград и турските общини, тъй като притежаван нужния капацитет. Главен партньор при разработване на проекти – Габи тур и проект Новото тракийско злато.

Надяваме се настоящият доклад и приложените презентация и списък с контактите на участниците да послужи на заинтересуваните организации в бъдещата им работа по развитие на Европейски велосипеден маршрут 13 „Пътят на желязната завеса”.

Следващите стъпки:

- Информирание на Европейската комисия и Майкъл Крамер относно консултацията с местните заинтересувани страни (обратна връзка)
- Изпълнение на поетите от участниците конкретни ангажименти с помощта на лични и организационни ресурси, финансиращата програма за трансгранично сътрудничество и частно спонсорство.
- Финално информирание на заинтересуваните организации относно продуктите от проекта, които включват: Анализ на приложимостта; промоционни материали; окончателен вариант на физическия маршрута приет от Европейската комисия. Всички

тези материали ще могат да бъдат намерени до края на годината на интернет платформа, която се разработва в момента от екипа на проекта.